

KOHTUMÄÄRUS

Kohus	Tallinna Halduskohus
Kohtunik	Kristjan Siigur
Määruse tegemise aeg ja koht	22. juuli 2013, Tallinn
Haldusasja number	3-11-2703
Haldusasi	MTÜ Haridus- ja Kultuuriselts Läte kaebus Tallinna linna kohustamiseks tasuda erakooli tegevuskulud vastavalt esitatud arvetele.
Menetlusosalised ja nende esindajad	Kaebuse esitaja: MTÜ Haridus- ja Kultuuriselts Läte <i>Esindaja: v.adv Piret Blankin</i> Vastustaja: Tallinna Linnavalitsus <i>Esindaja: Nele Kilk</i>

RESOLUTSIOON

- Määrata Tallinna linnale haldusasjas nr 3-11-2703 tehtud Tallinna Halduskohtu 3. veebruari 2012 kohtuotsuse täitmata jätmise eest trahv 750 (seitsesada viiskümmend) eurot.**
- Saata käesolev määrus viivitamatult menetlusosalistele ning pärast jõustumist Riigi Tugiteenuste Keskusele.

Edasikaebamise kord Käesoleva määruse peale võib esitada määruskaebuse Tallinna Ringkonnakohtule Tallinna Halduskohtu kaudu 15 päeva jooksul määruse kättetoimetamisest arvates (HkMS § 203 lg 1, § 204).

ASJAOLUD

1. Tallinna Halduskohtu 3. veebruari 2012 otsusega haldusasjas nr 3-11-2703 rahuldati MTÜ Haridus- ja Kultuuriselts Läte kaebus ning kohustati „Tallinna linna osalema MTÜ Haridus- ja Kultuuriselts Läte peetava eraiildhariduskooli tegevuskulude katmises proportsionaalselt selles koolis õppivate õpilaste arvuga, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht asub Tallinna linna haldusterritooriumil ning tasuma põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 83 lõikes 6 sätestatud korras ja alustel MTÜ Haridus- ja Kultuuriselts Läte poolt Tallinna linnale esitatud arved.“ Kohtuotsus jõustus 19. novembril 2012.

KAEBAJA TAOTLUS

2. 7. juunil 2013 esitas MTÜ Haridus- ja Kultuuriselts Läte Tallinna Halduskohtule taotluse Tallinna linnale haldusasjas nr 3-11-2703 tehtud kohtuotsuse mittetäitmise eest 32 000 euro suuruse trahvi määramiseks. Taotluse kohaselt ei ole Tallinna linn täitnud kohtuotsusega pandud kohustust osaleda MTÜ Haridus- ja Kultuuriselts Läte poolt peetava erakooli tegevuskulude katmises alates 2013. aasta jaanuarist ega ole tasunud kaebaja poolt esitatud sellekohaseid arveid. Kaebaja leiab, et Tallinna linna põhjendus, et arvete tasumiseks ei ole raha, ei õigusta kohtuotsuse täitmata jätmist.

VASTUSTAJA SEISUKOHT

3. Tallinna linn esitas trahvimise taotluse kohta oma seisukoha, leides, et on haldusasjas kohtuotsuse täitnud, olles tasunud kohtuotsuse tegemise ajaks kaebaja poolt Tallinna linnale esitatud arved. Vastustaja hinnangul oli kaebuse esemeks juba esitatud arvete, mitte tulevikus esitatavate arvete tasumiseks kohustamise nõue ning kohtuotsusest ei tulene, et lahendatud oleks ka tulevikus kaebaja võimalike esitatavate arvete tasumise küsimus. Samuti leiab vastustaja, et kohus ei saakski abstraktselt kohustada tasuma kaebaja poolt tulevikus esitatavaid võimalikke arveid, kuna vastavalt erakooliseaduse §-e 22² ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-le 83 on erakooli pidaja kohustatud esitama kohalikule omavalitsusele kooli tegevuskulude ülevaate (eelarve), mille alusel kohalik omavalitsus kontrollib taotluse põhjendatust. Viimaks leiab vastustaja, et igal juhul oleks ebaproportsionaalne 32 000 euro suuruse trahvi määramine, kuna erakoole pidavate eraõiguslikele isikute rahastamine ei ole kohaliku omavalitsuse ülesanne ja see on riiklik kohustus.

KOHTU SEISUKOHT JA PÕHJENDUSED

4. HkMS § 248 lõikes 1 sätestatakse, et kohtulahendi või kohtu kinnitatud kompromissi täitmata jätmise eest määrab kohus süüdiolemale menetlusosalisele rahatrahvi kuni 32 000 eurot. Poolte vahel on vaidlus küsimuses, kas Tallinna linn on haldusasjas nr 3-11-2703 tehtud kohtuotsuse täitnud. Kaebaja väitel ei ole Tallinna linn osalenud kaebaja poolt peetava erakooli tegevuskulude kandmises 2013. aastal. Vastustaja sellele väitele vastu ei vaidle ega ole esitanud tõendeid, mis vastupidist kinnitaksid. Haldusasjas nr 3-11-2703 tehtud kohtuotsuse resolutiivosas vastustajale pandud kohustus ei piirdu üksnes kohustusega osaleda kaebaja peetava eraüldhariduskooli nende tegevuskulude katmises, mis on tekkinud kaebuse esitamisele või kohtuotsuse tegemisele eelnenud ajal. Kohtuotsuse resolutiivosa esimese poolega kohustatakse Tallinna linna osalema *MTÜ Haridus- ja Kultuuriselts Läte peetava eraüldhariduskooli tegevuskulude katmises proportsionaalselt selles koolis õppivate õpilaste arvuga, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht asub Tallinna linna haldusterritooriumil*. Selliselt pandud kohustus ei piirne üksnes perioodidega, mis eelnesid kohtuotsuse tegemisele, nagu ekslikult näib leidvat vastustaja. Eraüldhariduskooli tegevuskulude katmises osalemise kord tuleneb põhikooli ja gümnaasiumiseaduse § 83 lõige 6, millest tulenevalt esitab kooli pidaja igakuiselt tegevuskulude katmises osalemiseks kohustatud kohalikule omavalitsusele arved ning kohalik omavalitsus tasub kooli pidajale nende arvete alusel. Erakooliseaduse §-st 22² tulenev kohustus on kestva iseloomuga ning erakooli pidaja kui õigustatud subjekti õiguste teostamise seisukohast oleks ebaefektiivne ja mõeldamatu, et ta peaks iga teatud perioodi järel, mil kohalik omavalitsus oma kohustust täitnud ei ole, uuesti pöörduma kohtu poole. Kohtuotsuse resolutsiooni esimesest poolest tuleneb üheselt kohustus osaleda erakooli tegevuskulude

katmises ka edaspidi, mitte üksnes kuni kohtuotsuse tegemiseni. Väitmaks, et kohtuotsus on täidetud, tuleks vastustajal tõendada, et ta on erakooli tegevuskulude katmises osalenud. EkS § 22² ning PGS § 83 lõikest 8 tuleneb, et eraüldhariduskooli tegevuskulude katmiseks tasumisele kuuluva summa vaidlustamine ei vabasta kohalikku omavalitsust arve tasumise kohustusest. Seetõttu ei saa vastustaja õigustada 2013. aastal kaebaja poolt esitatud arvete tasumata jätmist sellega, et arved võivad sisaldada PGS § 83 lõikes 4 nimetatud kulusid. Liati ei ole vastustaja arusaadavalt nõudnud kaebajalt tegevuskulude suuruse kohta täpsemate selgituste või arvestuse esitamist ega esitanud põhjendatud seisukohta, et summa, mida erakooli pidaja linnalt taotleb, on põhjendamatult suur. Samuti jääb see summa Vabariigi Valitsuse 14. veebruari 2013 määrusega nr 28 „Õppekoha tegevuskulu piirmäär ühe kuu kohta 2013. aastal“ § 1 kehtestatud piirmäära sisse. Ebakonkreetne ja põhjendamatu on ka vastustaja väide, mis puudutab erakooli pidaja kohustust esitada eelarveaastale eelneva aasta 30. novembriks andmed õppekoha tegevuskulu arvestusliku maksumuse kohta. Vastustaja pole väitnud, et kaebaja ei oleks 2013. eelarveaasta kohta sellist arvestust esitanud. Trahvi määramine ei oleks võimalik ka juhul, kui vastustaja oleks välja toonud asjaolud, millest tulenevalt ei ole kaebajal 2013. aastal enam õigust erakooliseaduse § 22² alusel linnalt erakooli tegevuskulude katmises osalemist nõuda. Selliseid asjaolusid vastustaja välja toonud ei ole. See, et vastustaja meelest pole erakooli tegevuskulude katmise näol tegemist olemuslikult omavalitsusliku ülesandega või et selle kohustuse täitmine oleks mõeldav vaid juhul, kui riik kohalikule omavalitsusele selleks vajalikud vahendid eraldab, ei ole asjaoludeks, mis õigustaks kohtuotsusega pandud kestva iseloomuga kohustuse täitmata jätmist või mis viitaks sellele, et kohustus on lõppenud. Seetõttu leian, et Tallinna linn, olemata osalenud Haridus- ja Kultuuriselts Läte peetava erakooli tegevuskulude katmises 2013. aastal, ei ole täitnud haldusasjas nr 3-11-2703 sätestatud kohustust. Trahvi määramine on niisiis õigustatud.

5. Nõustun siiski vastustajaga, et kaebaja poolt taotletud 32 000 euro suuruse trahvi määramine oleks ebaproportsionaalne. Kaebaja poolt 2013. aastal esitatud arvete summa on 1241 eurot kuus, seega on vastustajal kaebaja ees täitmata kohustusi käesolevaks ajaks suurusjärgus 7500 eurot. Trahvi eesmärk on sundida menetlusosalist kohtuotsusega pandud kohustust täitma, samas ei ole trahvi määramisega otstarbekas tekitada olukorda, kus trahvi tasumine võib kohustuse täitmise veelgi keerukamaks muuta. Põhimõtteliselt on usutav, et Tallinna linnal ülearust raha pole. See ei õigusta seadusest tuleneva kohustuse ega kohtuotsuse täitmata jätmist, ent trahvi määramisel tuleb sellega arvestada. Seetõttu pean esialgu põhjendatuks 750 euro suuruse trahvi määramist, mis vastab umbes 10%-le seni täitamata kohustuse mahust. Trahvi määramine ei vabastada seejuures kohtuotsusega pandud kohustusest ning kui linn endiselt kohustust täitma ei asu, on kaebaja taotlusel võimalik uue trahvi määramine.

/allkirjastatud digitaalallkirjaga/

Kristjan Siigur

Kohtunik